

og beslaglæggelse. Der er ikke efter retsplejeloven hjemmel til privat ransagning.

Udvalget har overvejet, om der er behov for en sådan hjemmel. Der kunne tænkes situationer, hvor adgang hertil vil være praktisk, f.eks. ved en butikskontrollants pågribelse af en formodet butikstyv.

Udvalget er imidlertid ikke bekendt med oplysninger om, at der i praksis har været følt et savn af en sådan hjemmel. Normalt ordnes spørgsmålet vel ved hjælp af et samtykke, som - når det afgives over for private - gør indgrebet lovligt. Giver der ikke samtykke, kan tilbageholdelse ske i medfør af § 755, stk. 2, indtil politiet kommer til stede.

Når hertil kommer, at der kan være en vis betænkelighed ved at hjemle private en adgang til at foretage den **integritet** skrænkelse, som en ransagning er, og som ikke har samme foreløbige karakter som en privat anholdelse eller beslaglæggelse, mener udvalget ikke at kunne foreslå en regel om privat ransagning.

5.8. Andre særlige regler.

5.8.1. "Razzia" i større områder.

Retsplejelovens § 795, stk. 1, nr. 1, jf. nr. 2 c, indeholder en særlig hjemmel til ransagning hos personer, der ikke er sigtede, når ransagningen omfatter en samling af huse, som udgør en by eller en større afgrænset del af en by eller et sogn. Sådant ransagning betegnes ofte "razzia".

Det karakteristiske ved "razzia"-reglen er, at der ikke stilles noget indikationskrav i loven. Dette hænger sammen med, at en "razzia" i forhold til den enkelte person, som den er rettet imod, anses som mindre byrdefuld end andre ransagninger, idet alle naboerne udsættes for samme indgreb.

Til gengæld kan "razzia" efter de gældende regler kun foretages i henhold til en retskendelse. Der er ikke hjemmel for politiet til at foretage "razzia" uden retskendelse, selv om øjemedet ville forspildes ved at afvente retskendelse.

Der findes ikke trykt praksis om anvendelsen af reglen om "razzia". Københavns politi har over for udvalget oplyst, at bestemmelsen i den senere tid kun er anvendt i et enkelt tilfælde. I den pågældende sag blev det ved retskendelse tilladt politiet at foretage ransagning af et afgrænset område, hvor en forsvunden kvinde sidst var set, idet man frygtede, at hun havde været udsat for en forbrydelse. Der blev ikke gjort brug af kendelsen.

Udvalget har på denne baggrund overvejet, om reglen bør opretholdes.

Der har ikke for udvalget kunnet oplyses tilfælde, hvor den nu 70 år gamle "razzia"-regel har været anvendt som grundlag for en ransagning. Hertil kommer, at indikationskravet i lovudkastets § 795, stk. 1, nr. 2, om ransagning hos en ikke-mistænkt ("bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes ved ransagningen") må antages at være opfyldt også i tilfælde, hvor omstændighederne giver grund til at gå ud fra, at bevis i sagen findes i én af flere lokaliteter, uden at det kan sandsynliggøres i hvilken. Har politiet f.eks. iagttaget, at narkotika er bragt ind i en ejendom med beboelseslejligheder, uden at man har kunnet se, i hvilken lejlighed det er anbragt, må politiet på grundlag af den almindelige ransagningsregel i lovudkastets § 795 kunne foretage ransagning af alle lejligheder, forudsat sagen har et sådant omfang og en så alvorlig karakter, at dette ikke vil være i strid med proportionalitetsgrundsætningen. Endelig vil politi (og redningsfolk) på **nødrets-**grundlag kunne foretage eftersøgning inden for et større område, hvis nogen må antages at befinde sig i akut fare dér.

Under hensyn til det anførte finder udvalget ikke tilstrækkelig grund til at foreslå, at "razzia"-reglen oprettholdes .

5.8.2. Lokaliteter under politiets særlige kontrol.

I medfør af retsplejelovens § 796 kan ransagning med henblik på at søge efter spor eller ting, der kan beslaglægges, "finde sted af hus eller rum, som efter sin bestemmelse er tilgængeligt for alle og enhver, eller som står under politiets særlige tilsyn".

Steder, der efter deres bestemmelse er tilgængelige for alle og enhver, er ifølge motiverne til bestemmelsen bl.a. teatre og ventesale. Steder, som står under politiets særlige tilsyn, var oprindeligt bordeller, marskandiserforretninger og lignende.

Bestemmelsen i § 796 synes at forudsætte, at politiets undersøgelser af offentligt tilgængelige lokaliteter er omfattede af begrebet ransagning, men således at betingelserne for indgrebet er særligt lempelige. Som anført ovenfor i kapitel 2.1., er undersøgelser, som en privatperson lovligt og frit kan foretage på offentligt tilgængelige steder, ikke omfattet af begrebet straffeprocessuelle tvangsindgreb, og politiets tilsvarende undersøgelser betragtes herefter heller ikke som ransagning.

Bestemmelsen i § 796 om politiets adgang til undersøgelse af hus eller rum, som står under politiets særlige tilsyn, omfatter undersøgelser, der foretages på et rent administrativt grundlag som følge af en særlig tilsynspligt. Disse eftersyn tager ikke særligt sigte på en strafferetlig efterforskning og er derfor heller ikke omfattet af udvalgets definition af ransagning som et straffeprocessuelt indgreb. Om anvendelsen af administrative tvangsindgreb som led i politiets efterforskning henvises i øvrigt til kapitel 2.3.2.

På denne baggrund, og da reglen er uden praktisk betyd-